

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o rentę socjalną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 7 maja 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 października 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 16 października 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację wnioskodawcy K. K. od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 4 kwietnia 2013 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R. z dnia 15 października 2012 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty socjalnej.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że brak jest podstaw do przyznania wnioskodawcy prawa do renty socjalnej wobec niespełnienia przez niego koniecznej przesłanki nabycia tego prawa z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.), tj. całkowitej niezdolności do pracy. Problem niezdolności wnioskodawcy do

pracy został w sprawie należycie wyjaśniony. Biegły lekarz chirurg-ortopeda jednoznacznie stwierdził, że wnioskodawca jest jedynie częściowo niezdolny do pracy, a opinia ta odnosi się do rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń oraz przedstawia stanowisko w kwestii istotnej dla rozstrzygnięcia. W opinii uzupełniającej biegły podtrzymał swoje stanowisko, wyjaśniając dodatkowo, że przy jej sporządzaniu miał na uwadze całą zaprezentowaną mu dokumentację lekarską. Subiektywne przekonanie wnioskodawcy o całkowitej niezdolności do pracy nie zostało poparte żadnymi obiektywnymi dowodami. Wobec tego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie zachodzi potrzeba uzupełniania postępowania dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego lekarza, ponieważ dotychczas przeprowadzone dowody orzeczniczo-lekarskie dostatecznie wyjaśniły wszystkie okoliczności dotyczące stanu zdrowia skarżącego, a uwzględnienie nowego wniosku dowodowego prowadziłoby tylko do wydłużenia postępowania.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie następujących przepisów: 1/ art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej w związku z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) przez błędną wykładnię polegającą na nieuprawnionym i przedwczesnym przyjęciu, że nie zaszła przesłanka przyznania prawa do renty socjalnej w postaci całkowitej niezdolności do pracy, 2/ art. 286 k.p.c. przez niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny medycyny pracy, celem ustalenia, czy skarżący jest zdolny do wykonywania jakiegokolwiek pracy, rozumianej jako każde zatrudnienie w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy, odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu, czy też może wykonywać pracę wyłącznie na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu, 3/ art. 385 k.p., które przez wydanie wyroku oddalającego apelację, „podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie został w ogóle przez Sąd Apelacyjny zrelacjonowany, co do kluczowej dla sprawy okoliczności (niezdolności do pracy), a przez to mógł okazać się niedostateczny do wiążącego wypowiedzania się w zakresie całkowitej niezdolności do pracy”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do „konieczności określenia, czy Sądy obu instancji w zakresie oceny zgromadzonego materiału dowodowego (złożonego z opinii lekarskiej) mogą ograniczyć się do jednozdaniowego stwierdzenia, że akceptują konkluzję biegłego, nie przytaczając nawet wątków tej opinii i nie przypisując ułomności organizmu do cechy nazwanej przez ustawę „całkowitą niezdolnością do pracy”. Ponadto, skarga jest oczywiście uzasadniona „gdyż zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, jako legalną (uprawomocniając) decyzję ZUS o odmowie renty socjalnej, podczas gdy żadna z instancji sądowych nie dokonała oceny wpływu stanu zdrowia zainteresowanego na jego zdolność do podjęcia pracy w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy, odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu. Nie można, jak się wydaje, w obowiązującym porządku prawnym orzekać o odmowie przyznania renty socjalnej nie wdając się w ocenę poszczególnych schorzeń i ich wpływu na konkretne obowiązki potencjalnego pracownika, tzn. bez opisu trudności wywołanych stwierdzoną ułomnością organizmu oraz bez znajomości potencjalnego zakresu obowiązków pracownika (kandydata na rencistę)”.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny oraz zasądzenie kosztów udzielonej skarżącemu pomocy prawnej z urzędu, które ani w całości, ani w część nie zostały dotychczas uiszczone, a także o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się być oczywiście bezzasadna. Wprawdzie można oprzeć ten środek zaskarżenia na naruszeniu przepisów postępowania (jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy), ale podstawą taką nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), co dotyczy zarzutu naruszenia art. 286 k.p.c. Sądy obu instancji uznały za wystarczające do wyrokowania medyczne wiadomości specjalne uzyskane od biegłego o specjalności adekwatnej do schorzenia skarżącego. W judykaturze utrwalone jest stanowisko (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2002 r.,

II UKN 701/00, LEX nr 559961, z dnia 19 lutego 2002 r., II UKN 266/01, LEX nr 564472, postanowienie z 3 września 2008 r., I UK 91/08, LEX nr 785520), że strona nie może domagać się dopuszczania kolejnych dowodów z opinii biegłych aż do zaspokojenia swoich racji, jeżeli uzyskane opinie biegłych zawierają wystarczający medyczny materiał dowodowy do prawidłowego orzekania. Z kolei zarzut naruszenia art. 385 k.p.c. nie może stanowić samodzielnie podstawy uwzględnienia skargi kasacyjnej. Jest on bezprzedmiotowy w przypadku, gdy skarga kasacyjna nie może być uwzględniona w oparciu o inne zarzuty wskazujące na wadliwość zaskarżonego orzeczenia. (wyrok SN z dnia 4 grudnia 2013 r., II CSK 155/13, LEX nr 1430386). Brak innych skutecznych proceduralnych podstaw skarg kasacyjnych sprawiał, że Sąd Najwyższy był związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), z których wynikało, że skarżący nie jest całkowicie niezdolny do pracy, wobec czego nie spełnia przesłanki do przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej.

Ponadto, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania albo 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca wskazała na dwie z tych przesłanek, tj. istotne zagadnienie prawne oraz oczywiste uzasadnienie skargi.

Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen, a skarżący powinien wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia wniesionej skargi. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z

dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158, z dnia 14 lutego 2003 r. I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 126/07, LEX nr 459285). Przy czym istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego należy w tym kontekście rozumieć zatem jako konieczność uzasadnienia, dlaczego rozpoznanie skargi kasacyjnej będzie służyło rozwojowi prawa. Ograniczenie się do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zostało przedstawione bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów, na tle których wynika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX 452451). Sformułowane w skardze zagadnienie prawne nie spełnia tych wymogów, ponieważ brak w niej odrębnego wyводу, wskazującego na to, że obejmuje ono poważną wątpliwość prawną i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, których wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej, której wyjaśnienie będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia wniesionej skargi.

Z kolei przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego kwalifikowanej postaci (oczywistości), widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez wnikania w szczegóły sprawy. Spełnienie tej przesłanki możliwe jest wyłącznie przy tak ewidentnym naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., I PK 201/11, LEX nr 1214543). Przy czym wskazując tą przesłankę przedsądu, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., III PK 73/11, LEX nr 1215153). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej i jego uzasadnienie ma stanowić odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., II UK 364/08, LEX nr

658195, postanowienie z dnia 20 sierpnia 2008 r., I PK 53/08 LEX nr 818570). Tymczasem wniesiona skarga kasacyjna ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że „skarga jest oczywiście uzasadniona skarga gdyż zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, jako legalną (uprawomocniając) decyzję ZUS o odmowie renty socjalnej, podczas gdy żadna z instancji sądowych nie dokonała oceny wpływu stanu zdrowia zainteresowanego na jego zdolność do podjęcia pracy w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy, odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu”, przez co nie spełnia przedstawionych wyżej wymogów określonych w orzecznictwie dla przesłanki przysądu wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Na marginesie należy zwrócić uwagę, że skarżący jest uczniem technikum i powinien wykorzystać wyuczony zawód, a nie skazywać się na wykluczenie z rynku pracy w tak młodym wieku. Jednocześnie należy zaznaczyć, że podjęte przez skarżącego leczenie w poradni neurologicznej może stanowić nową okoliczność pozwalającą na wszczęcie nowego postępowania o przyznanie spornego świadczenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.